

concerto
BUDAPEST

MAGYAR KINCSEK ÜNNEPE

2023. OKTÓBER 7. | SZOMBAT
Zeneakadémia

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR – zene szenvedéllyel

A Concerto Budapest szimfonikus zenekar Magyarország egyik vezető nagyzenekara. Egyéni hangzásváltozatával, nagy ívű műsorszerkesztésével különleges és meghatározó szereplője a magyar és nemzetközi zenei életnek. Széles repertoárja a jól ismert klasszikusoktól napjaink kortárs darabjaiig terjed. Progresszív karaktere elementáris erővel nyilvánul meg zenészei játékában, előadásukat a zene szenvedélyes szeretetével teszik feledhetetlenné a közönség számára is.

A zenekar egyike Magyarországnak legrégebbi együttesének, a több mint százéves múltat magáénak tudható Concerto Budapest elődje 1907-ben alakult meg. Zeneigazgatója és vezető karmestere a 2007-es centenáriumi óta Keller András világhírű hegedűművész-professzor, a Keller Quartet alapítója.

A Concerto Budapest Keller András személyében és vezetésével a magyar kamarazenélés legnevesebb tradícióit viszi tovább, melyeket Bartók Bélától és Weiner Leótól Végh Sándoron és Rados Ferencen át Kurtág Györgyig ívelő folytonosság és zenei szellemiség fémjelez.

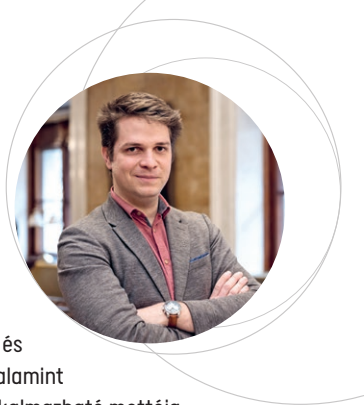
A zenekar állandó vendégei olyan elismert magyar zenészek, mint Takács-Nagy Gábor, Eötvös Péter, Ránki Dezső, Várjon Dénes, Kelemen Barnabás, Baráti Kristóf, Fenyő László, Szűcs Máté, Berecz Mihály és Perényi Miklós, visszatérő nemzetközi vendégművészei között tartozik Gidon Kremer, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Khatia Buniatishvili, Lucas Debargue, Mihail Pletnyov és Jevgenyij Koroljov.

A Concerto Budapest tiszteletbeli elnöke Kurtág György, a kortárs zene élő legendája.

KEDVES KÖZÖNSÉGÜNK!

Az idei évad koncertismertetőit egy zenetudós írja. Nem kell megijedni: Mona Dániel zenetörténész valamennyi általa vezetett műsorban vagy a keze alól kikerülő írásban arra törekszik, hogy közvetlen, figyelemfelkeltő és gyakran szórakoztató stílusban hozza közelebb a klasszikus zenét a hallgatókhoz. Ifjúsági programok vezetője, hangversenyek és fesztiválok házigazdája, pódiumbeszélgetések moderátora, zenekritikus és tanár – egyszerűen ismeri a hazai koncertélet történéseit és szereplőit, valamint tudja, hogyan lehet közérthetően beszélni a zenéről. Koncertjeinkre is alkalmazható mottója: **HALLGASSANAK SOK JÓ ZENÉT!**

MAGYAR KINCSEK ÜNNEPE

NYITÓKONCERT

NAGYTEREM | 15.00

LISZT: 2. magyar rapszódia

DUBROVAY LÁSZLÓ: Szerelem, szerelem

1. Szerelem, szerelem, 2. Száll a felhő, 3. Ereszkedik le a felhő,
4. Oda járok, ahova, 5. Reszket a bokor, mert, 6. Lennék én folyóvíz,
7. Alkony, 8. Az erdőnek madara van, 9. Ilyen óriást, mint

KONDOR ÁDÁM: A csalogány és a rózsa

LEHÁR: Concertino hegedűre és zenekarra

Fekete Attila ének

Kaczander Orsolya fuvola

Klenyán Csaba klarinét

Kelemen Barnabás hegedű

Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

LISZT Ferenc

2. magyar rapszódia

- 1. Liszt tizenkilenc magyar rapszodiájából messze ez a leghíresebb; számos rajzfilm és popsláger is felhasználta már.**
- 2. A rapszódia szó a zenében megjelenő éles kontrasztokra, ellentétes hangulatokra utal; itt is lassú és friss („lassan” és „friska”) szakaszokat fedezhetünk fel.**
- 3. Az eredetileg zongorára írt sorozatból Liszt hat művet hangszerelt meg nagyzenekarra, ez a rapszódia is köztük volt.**

A Magyar Kincsek Ünnepeinek első koncertjén elhangzó művek szinte kivétel nélkül, mint oly sok művészi alkotás, a szerelemről szólnak. Mondhatnánk, hogy ez a mű kivétel, de miért tennénk? A *Pallas nagy lexikona* szerint a rapszódia „olyan zenei műforma, amely szigorúbb szabályokhoz magát nem köti, hanem a szeszélyeskedésnek nyit teret, és a zenei motívumok, főleg népdalok vagy operai dallamok szabad feldolgozására fekteti a súlyt”. Ez a darab tehát szélsőséges érzelmekről szól. Tánctról, ami majdnem egyenlő az olykor tényércsapkodó, máskor szenvedélyes szerelemmel. Liszt egyszerű lassú-gyors struktúrát választott magának, a szakaszokon belül pedig a legnagyobb tempó-, hangerő-, motívika- és hangnembeli szabadsággal élt. Van itt komoly és drámai hang, tekintélyt parancsoló frázis és energikus sodrás. Ennyit a rapszodiáról. „A magyar népdalok feldolgozásában leginkább Liszt Ferenc szerzett neki nagy elterjedést” – folytatja a lexikon. Itt már kicsit sántít a leírás. Liszt az 1840-es években gyűjtött ugyan népdalokat, de amiket ő azoknak vélt, valójában a városi cigány muzikusok *magyaros* zenéi voltak. Szó nincs népdalfeldolgozásokról, cigányzenei hatásokról és melódiákról viszont annál inkább. Cigányskála, pontozott ritmusú verbunkos és persze a csárdásból ismert lassú-friss felosztás – derék és fontos hozzájárulás ez a magyar nemzeti zenéhez Bartókék parasztzenei felfedezése előtt.

DUBROVAY László

Szerelem, szerelem

- 1. A kilenc dalból álló ciklus tenor hangra és szimfonikus zenekarra íródott.**
- 2. Ez a szerző első (és egyelőre egyetlen) Petőfi-megzenésítése.**
- 3. A mű 2023 elején, Petőfi születésének kétszázadik évfordulója alkalmából készült.**

Ez a darab a szerelemről szól. Arról, hogy még a legnagyobb szabadságharcosoknak is van szívük. No meg arról, hogy Petőfi nagyszerű költő. Erre Dubrovay tizennégy évesen ébredt rá, amikor Petőfi szülővárosában, Kiskőrösön nyaralt. Hatvanöt évvel később pedig írt egy művet Petőfi verseiből. Én meg egészen véletlenül éppen Kiskőrösön írom ezt a szöveget. Nyilván semmi nem úgy néz ki, mint kétszáz éve. Vagy mint hatvanöt éve. Mégis hihetetlen ereje van a tudatnak, hogy Petőfi érezhetett itt *szerelmet*, láthatott *felhőt szállni* vagy *ereszkedni*, *járhatott ide-oda*, érezhette, ahogy *reszket a bokor*, képzelhette, hogy *folyóvíz* – vagy hát csatornavíz, ahogy elnézem Kiskőrös vízrajzát –, átélhetett megannyi *alkonyt*, ismerhette az *erdő madarait*, és tisztában lehetett vele, *milyen óriási* is ő. Csupa élmény, amelyből vers lehetett. Csupa vers, amelyből dalciklus lett. A nagyzenekari hangzás színes, fantáziadús hátteret ad a szövegeknek. Az angolkürttől a basszusklarinéton és a cselesztán át a vibrafonig számos különleges hangszer árnyalja a hangpalettát. Az egész zene erősíti azt a boldogságérzetet, amely a sztereotip fájó vágyakozás helyett Petőfi népdalhangvételű szerelmes verseit jellemzi. Dubrovay azt nyilatkozta, nyolcvanévesen már nem komponál az ember nagyszabású műveket. Örülünk, hogy most kivételt tett, és megszületett ez a ciklus.

KONDOR Ádám

A csalogány és a rózsza

- 1. A fuvolára és klarinétra írt kettősverseny háromtétéles.**
- 2. A mű a Concerto Budapest zenészei és ma délutáni szözlístái számára íródott; ők is mutatták be idén februárban.**
- 3. A csalogány és a rózsza története az iráni költészetből származik, de megjelenik Oscar Wilde-nál is.**

Ez a darab a szerelemlről szól. Arról, hogy mi a különbség a szenvedélyes fellángolás és az őszinte kötődés között. Hogy milyen áldozatokra képes az empátia. Röviden: a szerelmes ifjú maga alatt van, amiért kiszemeltje nem hajlandó vele táncolni, amíg nem visz neki vörös rózsát. Csakhogy nem talál vörös rózsát. Meghallja ezt a csalogány, és úgy megsajnálja a fiút, hogy bármi áron segíteni akar rajta. *Bárm*i áron. Mint kiderül, csak úgy hozható létre vörös rózsza, ha a csalogány éjszaka nekifeszül a mellével egy rózsatövisnek, és a tövissel a szívében egész éjjel dalol – amíg meg nem hal. De hát „mi egy madár szíve az emberi szívhez képest”, ugye... Áldozata azonban hiábavaló: a lány elhajtja udvarlóját, a rózsza a porban végzi, a fiú pedig csalódása következményeképp a tudománynak szenteli hátralevő életét. Az én szívem meg itt szakad meg rögtön, csak attól, hogy összefoglalom ezt a történetet. És kicsit félttem a zenészeket is. Mert Kaczander Orsolya és Klenyán Csaba is képes minden előadásba kicsit belehalni. Tudják, hogy mi fog történni, ismerik a mesét, mégis újra és újra nekifeszülnek a tövisnek, és a legeslegszebb hangjukon dalolnak. Hiába, ez a művészet. A csalogány és a rózsza. A fuvola és a klarinét. Kondor Ádám szerint ez az „és” egyszerre köt össze és választ szét. Szeretünk, összetörünk, de újra szeretünk. Mert szeretni kell. Meg zenét hallgatni is.

LEHÁR Ferenc

Concertino hegedűre és zenekarra

- 1. Lehár eredetileg hegedűre és zongorára írta a művet, a zenekari változatot halála után Max Schönherr készítette.**
- 2. A concertino szó a concerto kicsinyítő képzős alakja, jelentése: versenyművecske. Ez kevésbé a mű technikai nehézségeire, mint inkább a terjedelmére utal.**
- 3. A szerző tizennyolc évesen, prágai hegedűtanulmányai idején komponálta a művet.**

Ez a darab a szerelemről szól? Ezt mindenki döntse el maga. Ez is abszolút zene, de most még annyi segítségünk sincs egy esetleges program kikövetkeztetésére, mint Liszt művénél volt. De vajon tudjuk-e abszolút zeneként hallgatni, miután megszólalt három ilyen erős történet? Táncoltunk, örültünk és sírtunk. És akkor azt várja el tőlünk bárki, hogy ne lássunk bele ebbe a műbe is szenvedélyt, románcot, civódást, tragédiát? Bocsássák meg, de nekem nem megy. Engem rögtön megráz a felismerés, hogy a darab h-mollban van. Mint a walkürök lovaglása, Liszt h-moll szonátája, Csajkovszkij „Patetikusa” – nem a legkönnyedebb társaság. A hegedű egy zenekari akkord képében az asztalra csap, majd a húrokba és ezzel bele a sztoriba. Zaklatottság, indulat, szenvedély. Az oboa nyugtatja: kezd az elején! Szépséges mesének indul, sok egybecsengő válasszal. Hiába próbálja megtörni egy betolakodó. A csalógnyének ezúttal meghozza gyümölcsét – pardon: rózsáját –, mert hőseink táncra perdülnek. Kettősfogások = páros tánc – logikus, nem? A hatalmasra duzzadó bál után hajnali madáracsicsgergés jelzi a parti végét. Nem úgy a történetét. De a folytatást mindenkire rábízom. Csukják be a szemüket, és folytassák a mesét, mert ha meg tudjuk fogalmazni, mit fejez ki számunkra a zene, rögtön közelebb is kerülünk a műhöz.

CONCERTO CSELLÓÜNNEP

A Concerto Budapest
kétnapos csellófesztiválja
a Zeneakadémián

Az idei évad tematikus napjainak szenzációja
a kétnapos **Concerto Csellóünnep**, mely
a Zeneakadémián vonultatja fel Magyarország
csellóművészeinek krémjét. Az eseménysorozat
mindamellett, hogy felhívja a figyelmet
a hangszerben rejlő lehetőségek kimeríthetetlen
tárházára, találkozási lehetőséget teremt hazánk
legnagyobb csellóművészei számára, akik között
több mester és tanítvány is található.

NOVEMBER 25. | SZOMBAT
NOVEMBER 26. | VASÁRNAP

11.00 | 14.00 | 16.00 | 19.30

NAGYTEREM | SOLTI TEREM | KUPOLATEREM

ADÈS / ARVO PÄRT / BACH / BEETHOVEN /
BRAHMS / CSAJKOVSKIJ / DOHNÁNYI /
ELGAR / HAYDN / KODÁLY / PENDERECKI /
RICHARD STRAUSS / SAINT-SAËNS /
SCHÖNBERG SCHUBERT / SCHUMANN /
CSAJKOVSKIJ / DVOŘÁK

Baráti Kristóf, Bogányi Gergely,
Bogányi Tibor, Carlos Vidal, Devich Gergely,
Fenyő László, Hartmann Domonkos,
Karasszon Eszter, Kelemen Barnabás,
Keller András, Keller Quartet, Kokas Dóra,
Kokas Katalin, Maxim Rysanov,
Perényi Miklós, Rohmann Ditta,
Somodari Péter, Szabó Ildikó,
Szűcs Máté, Takács Ákos,
Valeria Abramova, Várdai István,
Liszt Ferenc Kamarazenekar,
Nemzeti Filharmonikusok,
Concerto Budapest

Részletes
program»

MAGYAR KINCSEK ÜNNEPE

PÁL ISTVÁN „SZALONNA” ÉS BANDÁJA

SOLTI TEREM | 17.00

A zenekar tagjai:

Pál István „Szalonna” hegedű, ének

Pál Eszter ének

Gombai Tamás hegedű

Gera Attila fúvós hangszerek

Karacs Gyula brácsa

Ürmös Sándor cimbalom

Doór Róbert nagybőgő

Pál István „Szalonna” és bandája

A Magyar Örökség díjjal kitüntetett Pál István Szalonna és bandáját a Kárpát-medence népzenejének szerete hívta életre. Hivatásukként választották e csodálatos világ tanulását, tanítását és megismertetését szűkebb hazánkban és szerete a nagyvilágban. Olyan öröme a muzsikájuk, mely minden korosztály számára érthetővé és szerethetővé teszi a saját és a velünk élő nemzetségek hagyományos kultúráját. A szívet szorongató lassú dallamok, a virtuóz legényesek, a csárdások különleges világa, mind-mind megtalálható repertoárjukban. Hangszereik között hallhatóak a hagyományos paraszti világ furulyái, dudái, vonóhangszerei és a méltán hungarikummá vált cimbalom és tárogató is. Mindezeket a legszebb hangszer hangja, az emberi énekhang ragyogja be. A zenekar tagjai mind a mai napig a nemrégiben hetvenesztendő, Prima Primissima díjas Magyar Állami Népi Együttes muzikusai. Éltetőjük az a szeretet, amellyel a zenekart fogadják az ország legkisebb falvaiban és a világ legnagyobb színpadain is.

A Liszt-díjas Pál István 2017-ben a Magyar Állami Népi Együttes művészeti vezetője lett. A művész 2019. március 12-én vehette át a Magyarország Érdemes Művésze díjat.

MAGYAR KINCSEK ÜNNEPE

ZÁRÓKONCERT

NAGYTEREM | 19.30

BARTÓK: Táncszvit, BB 86

1. *Moderato*, 2. *Allegro molto*, 3. *Allegro vivace*,
4. *Molto tranquillo*, 5. *Comodo*, 6. *Finale - Allegro*

VERESS SÁNDOR: Hegedűverseny

BARTÓK: Brácsaverseny, BB 128

(Rakos Miklós rekonstrukcióját csellóra alkalmazta: Perényi Miklós)

KODÁLY: Psalmus Hungaricus

Kelemen Barnabás hegedű

Perényi Miklós cselló

Brickner Szabolcs tenor

Nemzeti Énekkar (karigazgató: Somos Csaba)

Concerto Budapest

Vezényel: Keller András

BARTÓK Béla

Táncszvit, BB 86

- 1. Dohnányi Ünnepi nyitánya és Kodály Psalmus Hungaricus mellett Bartók Táncszvitje is a Buda, Pest és Óbuda egyesítésének ötvenedik évfordulójára rendezett koncerten szólalt meg először, 1923. november 19-én.**
- 2. A mű hat tételből áll, köztük magyaros összekötő dallam szól.**
- 3. A különböző népek zenéjének hangulatát megidézve Bartók az emberek testvérré válásának üzenetét fogalmazta bele a darabba.**

Budapest százötven éves. Nem tudom, ez sok-e vagy kevés. Abba viszont hátborzongató belegondolni, hogy amikor még csak ötvenéves volt, három olyan zeneszerző-óriást kértek fel, hogy írjanak művet az ünnepi hangversenyre, mint Kodály, Bartók és Dohnányi. Három olyan név, akik azóta klasszikussá váltak, és lám, itt egy koncert, szinte pontosan száz évvel a legendás műsor után, és a háromból két mű most is szerepel a programban. Nem unjuk, sőt, a *Táncszvit* üzenete fontosabb, mint valaha. Az eredeti koncepció az volt, hogy a Duna menti népek zenéjét dolgozza fel Bartók, ám az egyik tételt végül egy arabos szakaszra cserélte, kibővíve ezzel a mondanivalót is: immáron az egész világ népeit tereli a béke, az elfogadás, az együttélés, sőt egyesülés zászlója alá. Van itt Bartóktól megszokott barbaro-zene és az éjszakaábrázolása – vagy épp a könnyek tava, kinek mi – is megjelenik. A pillanatot pedig, amely miatt minden körülmények között érdemes eljönni a koncertre, a második tételben újra és újra felkiáltó glissando harsonák biztosítják. Ez a hangeffekt épp annyira káprázatos, mint Budapest. A legfergetegesebb szakaszok között pedig muszorgszkiji promenádzeneként egy hol hegedűn, hol klarinétton (a többit mindenki vadássza le maga a fülével) megszólaló magyar téma adja egyik népzene kezét a másikéba.

VERESS Sándor

Hegedűverseny

- 1. A mű első változatát 1939-ben fejezte be a szerző.**
- 2. A három tétel alcíme: Aria, Cadenza orchestrale és Finale.**
- 3. A magyar népzenei hatás mellett – vagy már-már helyett – itt megjelenik az úgynevezett kontrapunktikus szerkesztésmód.**

Ebből a műből egyetlen teljes felvétel található csak az interneten. A BMC lemezének szólistája az a Végh Sándor, aki a Zeneakadémián a szerző diáktársa volt, és akinek a hegedűverseny ajánlása is szól. Ő mutatta be a művet 1939-ben Amszterdamban. S bár azóta elő-előkerül a koncertek programján, azért még mindig különleges alkalom, amikor élőben hallhatja a közönség. Az 1907-es születésű Veress Sándor Kodály és Bartók növendéke volt a Zeneakadémián. A szerző később Bartók asszisztense és Kodály munkatársa lett, népzenei kutatott, zeneszerzést tanított, komponált. Első alkotói periódusában mi más, mint a magyar népzene hatása mutatkozik művein, majd ehhez fűzi hozzá a korai olasz vokálpolyfóniára jellemző ellenpontozó technikát, miközben zenéi ritmikusan és dallamilag is igen izgalmasak. Hogy mindezt magyarra fordítsam: Veress szakmailag sokrétű és összetett, de nagyon is befogadható és a figyelmet megtartó zenét írt. Az első tételben a hegedű hatalmas szólóiban a legmagasabb énektől a legmélyebb zengésig mindent bejár. A mű legelső, két-tételes változatában még nem is szereplő néhány perces középső tételben a zenekari anyaghoz csak az utolsó ütemekre csatlakozik szólóhegedű – rendhagyó módon a koncertmester. Nem úgy a fináléban, ahol rögtön berobban a szólista, hogy részt vegyen a népzenei hangulatú téma kidolgozásában.

BARTÓK Béla

Brácsaverseny, BB 128 (Rakos Miklós rekonstrukcióját csellóra alkalmazta: Perényi Miklós)

- 1. Bartók halála miatt a brácsaversenyből mindössze tizennégy kottalapnyi vázlat maradt; a koncerten hallható művet Rakos Miklós rekonstrukciója alapján Perényi Miklós alkalmazta csellóra.**
- 2. A darab William Primrose brácsaművész felkérésére íródott, ő is mutatta be 1949-ben [négy évvel a szerző halála után].**
- 3. A szonátaformájú első tétel után éjszakazenére emlékeztető középső tétel következik, majd táncos finálé zárja a művet.**

Kész csoda, hogy ez a mű létezik! Kezdjük ott, hogy Bartók el sem akarta fogadni William Primrose felkérését, mert úgy vélte, szólóhangszernek alkalmatlan a brácsa. Amikor azonban hallotta a nagyszerű mélyhegedűst játszani, meggondolta magát, és a felkérést elfogadta. A leukémiás Bartók bőszén dolgozott 3. zongoraversenyén, de sem annak utolsó néhány ütemét, sem a brácsaverseny nem tudta már befejezni. Bartók tanítványa, Serly Tibor később nekilátott, hogy bartóki várat építsen abból a maréknyi téglából, amelyet a mester hátrahagyott. Megoszlanak a vélemények, hogy jó helyre tette-e ezeket a téglákat, de akárhogyan is, a mű bekerült a koncertrepertoárba. A művet utoljára 2016-ban Rakos Miklós rekonstruálta egészen a gyökerekhez visszanyúlva, és ez az a verzió, melyet a legendás csellista, Perényi Miklós saját hangszerére alkalmazott, hogy a mai koncerten bemutatthassa a nagyközönségnek. Brácsások és csellisták joggal vesznek össze olykor azon, melyikük hangszerének hangszíne hasonlít jobban az emberi hanghoz. Két nagyon jóleső tónus, meleg, puha, mégis erőteljes és széles skálán mozogni képes hangú instrumentum. Hát, aki ismeri Bartók brácsaversenyét, biztos vagyok benne, hogy ma este ráébred: ez csellón is ugyanolyan átható és mély.

KODÁLY Zoltán

Psalmus Hungaricus

- 1. A Psalmus Hungaricus cím jelentése „magyar zsoltár”, a darab műfaja oratórium, vagyis énekesek és zenekar által előadott drámai történet.**
- 2. A mű a 16. századi Kecskeméti Vég Mihály szövegére, az 55. zsoltár szabad fordítására épül; tizenhét versszakot használ fel a huszonkettőből.**
- 3. Bár a szövegben Dávidról, Izrael királyáról esik szó, Kodály az első világháború veszteségeire is utal zenéjével.**

A *Psalmust* vagy imádja valaki, vagy ódzkodik tőle. Az ominózus 1923-as hangversenyen óriási sikert aratott, és azóta is nélkülözhetetlen darabja a repertoárnak. Aki szereti Kodály művét, annak aligha kell bemutatnom. De mit kezdjen a darabbal az, akitől távol áll? Akit nem képes megérinteni. Egyrészt szögezzük le gyorsan, hogy egy akkora kulturális örökségből, mint a miénk, képtelenség, hogy mindenkinek minden tessen. És ez egyáltalán nem baj. Szerencsések vagyunk, amiért olyan sokszínű a művészetünk, amilyen sokfélék mi magunk is vagyunk. Ezt üzenté Bartók is, nem? Hogy a koncertteremben ülnek sokan, akik szeretik a *Psalmust*, és lehet, hogy olyanok is, akik nem, mégis a büfében nagyon jól el tudnak majd beszélgetni. És a *Psalmus*-pártiak elmesélik majd az óvatosoknak, milyen lenyűgöző, ahogy berobban a rondótémaként vissza-visszatérő kórustéma, ahogy Brickner Szabolcs belekezd a komplett magyar szenvedéstörténetet magába sűrítő fohászba, ahogy a második tételben a törékeny kíséret felett énekel a klarinét és a hegedű, vagy ahogy a harcias finálé mégis csendes imával zárul. Ehhez a gigantikus együtt zenéléshez olyan egymásra figyelés és összhang kell, amely mindenkit levesz a lábáról. Ezt az élményt pedig mindenkinek meg kell tapasztalnia, ezért a *Psalmus* megkerülhetetlen alkotás.

KELEMEN Barnabás hegedűművész

Pertis Pali cigányprímás unokája, Pertis Zsuzsa csembalóművész fia, Kokas Katalin Liszt Ferenc-díjas hegedű- és brácsaművész férje. Édesapja Kelemen Pál gordonkaművész, a Liszt Ferenc Kamarazenekar egyik alapító tagja.

Tanulmányait 1984-ben, Baranyai Valériánál kezdte, majd öt év múlva felvételt nyert a Zeneakadémia kiemelt tehetségek tagozatára, Perényi Eszter osztályába. Diplomáját ugyanitt, 2001-ben szerezte meg. 2005-től a Liszt Ferenc Zeneakadémia tanára és az amerikai Indiana University Bloomington állandó vendégprofesszora. Művészetét a legmagasabb szakmai és állami kitüntetésekkel ismerték el: Liszt Ferenc-, Kossuth-, Prima és Gramophone-díjjal tüntették ki, valamint a Magyar Köztársaság Lovagkeresztjének birtokosa.

Lemezre vette Bartók összes hegedűre írt művét a Kocsis Zoltán gondozta sorozatban, ebből több album rangos nemzetközi elismerésben részesült: a Kocsissal készített, hegedű-zongora szonátákat és a szólószonátát tartalmazó lemez 2013-ban Gramophone-díjas lett. A Vásáry Tamással Brahms hegedű-zongora szonátáiból készített felvétele elnyerte a francia *Diapason* magazin rangos elismerését, a Diapason d'Ort. Liszt összes hegedűre és zongorára írott művének felvételéért, melyet Bogányi Gergellyel készített, 2001-ben elnyerte a Nemzetközi Liszt Ferenc Hanglemez Nagydíjat. Kelemen Barnabás jelenleg a magyar államtól kölcsönkapott, 1742-ben készült Ex-Kovács Dénes Guarneri del Gesù hegedűn játszik.

Kokas Katalinnal együtt alapítója és művészeti vezetője a Fesztivál Akadémia Budapest kamarazenei fesztiválnak, melyen olyan művészek lépnek fel rendszeresen, mint Vilde Frang, Maxim Rysanov, Shlomo Mintz vagy Joshua Bell, és 2010-től nyolc éven át vezette az általa alapított, fényes nemzetközi karriert befutó Kelemen Kvartettet.

© Benkő Sándor

KLENYÁN Csaba klarinétművész

1969-ben született Vácott. Szabó Ede, Maczák János, Mihályt Gábor, Balogh József és Kovács Béla növendékeként végezte tanulmányait az alapkortól a Liszt Ferenc Zeneakadémiáig, s emellett Kurtág György, Eötvös Péter és Dukay Barnabás művészete volt munkásságára és hitvallására mély hatással.

A klasszikus, romantikus darabok mellett jelentős hangsúlyt fektet a kortárs zene interpretálására is; repertoárja mintegy négyszáz művet ölel fel. Számptalan zeneszerző komponálta vagy ajánlotta számára darabjait. Rendszeresen játszik improvizációs zenét, melyben partnerei a magyar jazz- és improvizációs élet legkiválóbb muzsikusai. Számos nemzetközi verseny győztese. 2007-ben elkezdett koncertsorozata, a Magyar Klarinét Antológia a teljes magyar klarinétirodalmat hivatott bemutatni.

Alapító tagja az Új Magyar Zene Egyesületnek (UMZE), az Új Dimenzió Műhelynek, 1999 óta a Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok szólóklarinétosa, 1997-től 2010-ig a Trio Lignum tagja, a Ligeti Ensemble klarinétosa, a Cimbiózis 5tet tagja. Európa szinte valamennyi országában koncertezett, és számos nemzetközi versenyen – többek között Arizonában és Constantinában – ért el első helyezést.

Több alkalommal elnyerte a Szerzői Jogvédő Iroda (Artisjus) Díját, legutóbb 2022-ben, amikor Artisjus Előadóművészi Díjban részesült. Kiemelkedő kortárs zenei tevékenységéért 2002-ben Soros-ösztöndíjat, 2003-ban Liszt-díjat kapott. Hanglemezei a BMC Records és a Hungaroton gondozásában jelennek meg. A Concerto Budapest szólóklarinétosa.

© Aknay Csaba

Perényi Miklós csellóművész

Kétszeres Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas magyar gordonkaművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára, érdekes és kiváló művész. 1948-ban született zenészcsaládban, tehetségét hétéves korában fedezték fel. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola cselló szakán először Zsámboki Miklós, majd 1959-től Banda Ede tanítványa lett. Első önálló koncertjét 1957-ben, kilencéves korában adta a Zeneakadémián. Enrico Mainardi professzor azzal támogatta a fiatal csellistát, hogy több mesterkurzusra is meghívta Salzburgba, majd Luzernbe. Perényi további tanulmányait a Santa Cecilia Accademián végezte, ahol 1962-ben diplomázott, majd a következő évben második díjat nyert a Casals Nemzetközi Gordonkaversenyen Budapesten. 1965-ben és 1966-ban meghívást kapott Pablo Casals zermatti és Puerto Ricó-i mesterkurzusaira. Ezek után négy egymást követő évben fellépett a Marlboro Fesztiválon. 1974 óta tanít a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen. A koncertezés és az oktatás mellett zeneszerzéssel is foglalkozik. Repertoárja a barokktól a 20. századi zenéig terjed, beleértve kortárs szerzők kompozícióit is.

FEKETE Attila tenor

Már zeneakadémiai tanulmányai alatt feltűnt a magyar zenei életben, 1997-ben a budapesti Operaházban Parpignolként debütált a *Bohéméletben*, amelyben 1998-tól már Rodolphe szerepét énekli. Az azóta eltelt huszonöt év alatt számos főszerep és premier fűződik hozzá, továbbá hazai és külföldi hangversenyek rendszeres közreműködője. Nagy sikerrel debütált az amerikai kontinensen is, ahol 2005-ben Detroitban a *Bohéméletben* Rodolphe-ot, 2006 tavaszán pedig Torontóban, Bellini *Normájában* a legendás June Anderson partnereként Pollionét énekelt. 2006-ban a Carnegie Hallban mutatkozott be Cherubini *Medeájában*.

2007-ben a bécsi Staatsoper szerződési ajánlata ellenére továbbra is a hazai opera és koncertéletet választotta.

A Concerto Budapest hangversenyeinek visszatérő szólistája.

Kimagasló énekművészi tevékenységét 2006-ban Liszt-díjjal, 2020-ban a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével ismerték el.

KACZANDER Orsolya fuvolaművész

Kaczander Orsolya fuvolaművésszel a hangversenylátogatók leggyakrabban a Concerto Budapest szólistájaként és szólóvezetőjeként találkozhatnak, de kortárs zenei hangversenyeknek is rendszeres és elkötelezett közreműködője, szólistaként és kamarazenészként egyaránt. Játékát az arányok kiegyensúlyozottsága, a külsőségektől mentes, lényegre koncentráló zenei felfogás és különlegesen tiszta csengésű fuvolahang jellemzi.

Brickner Szabolcs tenor

A budapesti Liszt Ferenc Zeneakadémia klarinétművészi diplomája után az intézmény énekművészi diplomáját is megszerezte. Tanulmányait az augsburgi Hochschule für Musik mesterosztályában folytatta, ahol 2008-ban a Németországban elérhető legmagasabb rangú diplomát kapta meg. Énektudását többek között Nicolai Geddánál, Renata Scottónál, Robert Hollnál, Hamari Júliánál, Brigitte Fassbaendernél fejlesztette tovább. A Székely Mihály, valamint a Simándy József Országos Énekverseny győztese, a Ferruccio Tagliavini Nemzetközi Énekverseny második helyezettje, és 2008-ban a Queen Elisabeth Nemzetközi Énekverseny első díjasa. Rendszeresen koncertezik a hazai vezető zenekarokkal, valamint számos hangversenyen és fesztiválon lép fel külföldön, többek között Helmuth Rilling, Kazushi Ono, Nicola Luisotti, Valery Gergiev, Evelino Pidò, Christopher Warren-Green vezényletével. Külföldön a Bayerische Staatsoper, az Oper Frankfurt, a Teatro di san Carlo, a strasbourgi Opéra national du Rhin, az Opéra de Toulon vendégszólístájaként énekelt, valamint a Nationaltheater Weimar és a Nationaltheater Mannheim szólistájaként számos lírai tenor főszerepben lépett színpadra. A Magyar Állami Operaház rendszeres vendégszólísta. Jelenleg a Bécsi Volksoper tagja. Opera repertoárja több mint huszonöt főszerepet foglal magában, többek között Tamino, Don Ottavio, Alfredo, Lenszkij, Werther, Don José, valamint a legfőbb oratóriumi tenorszerepeknek is rendszeres előadója, Haydn főbb műveitől Verdi Requiemjéig. 2023-tól a Magyar Állami Operaház Kamaraénekes kítüntetett cím birtokosa.

© Gács Tamás

Keller András

karmester, hegedűművész

1960. július 31-én született Budapesten. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanárai Kovács Dénes, Rados Ferenc és Kurtág György voltak, Salzburgban Végh Sándor tanítványa volt.

1983-ban Ferencsik János meghívására az Állami Hangversenyzenekar koncertmestere, egyidejűleg az Országos Filharmónia szólistája lett. 1984 és 1991 között a Budapesti Fesztiválzenekar koncertmestereként is működött. 1987-ben megalapította a Keller Quartetet (Pilz Jánossal, Gál Zoltánnal és Kertész Ottóval), amellyel 1990-ben megnyerték a világ két legjelentősebb vonósnygyesversenyét: a Reggio Emilia-i Borciani és az Evian versenyt. Az együttes rendszeres fellépője a nagy európai és amerikai fesztiváloknak és hangversenytermeknek, többször turnézta a világ számos pontján. Keller András szóló- és kamarazene-felvételével elnyerte a legrangosabb díjakat, például 1996 és 2006 között hat alkalommal a Deutsche Schallplattenpreis. Rendszeres vendégművésze az olyan legjelentősebb fesztiváloknak, mint a salzburgi Festwochen vagy a luzerni és a montreux-i fesztivál. 2007-től a Concerto Budapest szimfonikus zenekar karmestere és művészeti vezetője. 2016 óta a világ egyik legprominensebb zenei intézményének, a londoni székhelyű Guildhall School of Music and Dramának kiemelt hegedűprofesszora, 2018-tól a Béla Bartók International Chair birtokosa. Világszerte tart mesterkurzusokat.

Számtalan nemzetközi díja mellett 1995-ben Liszt-díjat kapott a Keller Quartet tagjaként, 2012-ben Bartók–Pásztory-díjjal és érdemes művész kítüntetéssel, 2021-ben Kossuth-díjjal, 2022-ben pedig Prima Primissima díjjal jutalmazták munkásságát.

© Cseke Csilla

Nemzeti Énekkar

A Nemzeti Énekkar 1985-ben alakult Állami Énekkar néven, Pászti Miklós zeneszerző-karnagy vezetésével. Az együttes történetének első nagy korszaka 1990-ben kezdődött, amikor az alapító-karnagy halálát követően Antal Mátyás vette át a karigazgatói teendőket, ő 2016-ig töltötte be ezt a tisztséget. A bő negyedszázad alatt az énekkar Magyarország vezető hivatásos kórusává vált, amelynek profilja a zenekari kíséretes kompozíciók, oratóriumok, valamint a cappella művek előadása. Repertoárja ennek megfelelően rendkívül gazdag, a kora barokk Schütz alkotásaitól Bach, a bécsi klasszikusok és a 19. század zeneszerzőinek kompozícióin keresztül a 20. századig és a kortárs zenéig minden irányba nyitott, műfaji határok nélkül. Az együttes művészeti vezetője 2016-tól Somos Csaba. A hazai koncertek mellett nemzetközi felkéréseknek is rendszeresen eleget tesznek: szerepeltek Európa számos országában, Izraelben és Japánban, valamint rendszeresen koncerteznek a magyarok által lakott határon túli településeken. A Nemzeti Énekkar repertoárján hangsúlyosan jelen levő 19. századi oratóriumok mellett az együttes kiemelt fontosságot tulajdonít a kortárs művek előadásának, számos ősbemutató, illetve magyarországi bemutató fűződik a nevéhez, illetve több kortárs szerző alkotását énekelték lemezre.

A Nemzeti Énekkarral az utóbbi harminc évben olyan kiváló karmesterek dolgoztak együtt, mint Doráti Antal, Eötvös Péter, Fischer Ádám, Lionel Friend, Fürst János, Lamberto Gardelli, Hamar Zsolt, Sebastian Weigle, Kovács János, Lehel György, Ligeti András, Lukács Ervin, Kobayashi Ken-ichiro, Bertrand de Billy, Rico Saccani, Jurij Szimonov, Carlo Montanaro, Krzysztof Penderecki, Vásáry Tamás, Kocsis Zoltán.

FESTIVAL OF HUNGARIAN GEMS

7 OCTOBER 2023 | LISZT ACADEMY

OPENING CONCERT | 15.00 | GRAND HALL

LISZT: Hungarian Rhapsody No. 2

LÁSZLÓ Dubrovay: Love, Love

ÁDÁM KONDOR: The Nightingale and the Rose

LEHÁR: Concertino for Violin and Orchestra

Attila Fekete tenor, **Orsolya Kaczander** flute, **Csaba Klenyán** clarinet,

Barnabás Kelemen violin, **Concerto Budapest Symphony Orchestra**

Conductor: **András Keller**

ISTVÁN PÁL “SZALONNA” AND HIS BAND | 17.00 | SOLTI HALL

CLOSING CONCERT | 19.30 | GRAND HALL

BARTÓK: Dance Suite BB 86

SÁNDOR VERESS: Concerto for Violin

BARTÓK: Concerto for Viola BB 128 (the viola part was adapted to cello by Miklós Perényi based on the reconstruction of Miklós Rakos)

KODÁLY: Psalmus Hungaricus

Barnabás Kelemen violin, **Miklós Perényi** cello, **Szabolcs Brickner** tenor

Hungarian National Choir (choirmaster: **Csaba Somos**)

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **András Keller**

INZERT

A Concerto Budapest és az Örkény Színház együttműködése a Favoritok bérletsorozat valamennyi előadásán.

© Horváth Jujált

Az Örkény Színház munkájának értelmét az a nyitottság adja, amellyel gyakran fordulunk társadalmi ügyek, kortárs kérdések és egyáltalán a művészi kifejezés lehetőségeinek kitérítésére. Meggyőződésünk, hogy a színháznak találkozási pontként kell működnie. Ezért a társulat húsz évvel ezelőtti alapításától fogva párbeszédben vagyunk a társművészetekkel is.

E következő találkozást – a zeneművészet kiválóságaival és nem utolsósorban a Concerto Budapest hallgatóságával – kíváncsian várjuk. Az előttünk álló koncertsorozatban társulati tagjaink tolmácsolásában olyan szövegeket hallhatnak, amelyekkel annak a kérdésnek a megválaszolására hívjuk Önöket, hogy a műsoron szereplő zeneművek és utóéletük, szerzőik életútja hogyan hatottak és hatnak mind a mai napig művelődés- és szellemtörténetünkre.

Mácsai Pál,
az Örkény István Színház
igazgatója

ÖRKÉNY
öi
SZÍNHÁZ

2023. OKTÓBER 27. 19.30 | MÜPA

TAKÁCS-NAGY GÁBOR

és a Concerto Budapest

SCHUMANN: Genovéva –
nyitány, op. 81

SAINT-SAËNS: Havanaise, op. 83

SAINT-SAËNS: Bevezetés
és Rondo capriccioso, op. 28
- szünet -

MAHLER: 4., G-dúr szimfónia

Pasztircsák Polina szoprán

Teo Gertler hegedű

Für Anikó színművész

Vezényel: **Takács-Nagy Gábor**

**Concerto
BUDAPEST**

concertobudapest.hu

[concertobudapest](https://www.facebook.com/concertobudapest)

[concerto_budapest](https://www.instagram.com/concerto_budapest)

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM